

**KPL 2.4 Terveysten,
toimintakyvyn ja**

**terveyskäyttämisen
mittaaminen**

Terveyden tutkimuksen näkökulmia

---

1. lääketieteellinen eli objektiivinen terveys
2. subjektiivinen eli koettu terveys
3. funktionaalinen eli toiminnallinen terveys

Terveyden tutkimuksen näkökulmia

1. lääketieteellinen eli objektiivisen terveyden tutkiminen.

Tällöin terveyden tutkimisessa keskitytään erityisesti sairauksiin ja niiden puuttumiseen. Tutkimus on esimerkiksi **kliinistä tutkimusta** sekä joukkotutkimuksia.

Mittauksen kohteita mm.

-sairastavuus (vallitsevuutta eli **prevalenssia** ja ilmaantuvuutta eli **insidenssiä**)

-elinajanodote (mm. tulevaisuuden terveydenhuoltopalveluiden suunnitteluun)

-geenitestaus (ennakoimaan perinnöllisiä sairauksia)

2. subjektiivinen eli koettu terveyttä, jolloin tutkimus perustuu henkilön itsearvioituun terveyteen, toimintakykyyn ja elämänlaatuun. Koettua terveyttä voidaan arvioida esimerkiksi kyselyillä, haastatteluilla ja päiväkirjoilla.

- ennustaa esimerkiksi tulevaa terveystalveluiden käyttöä tai ennenaikaista työkyvyttömyyttä
- oman terveydentilan arvion suhdetta aikaisempaan terveydentilaan ja saman ikäluokan terveydentilaan
- omien oireiden arviointia (somaattiset ja psyykkiset)
- elämänlaadun arviointi

3. funktionaalinen eli toiminnallinen terveys, jolloin mitataan henkilön **toimintakykyä, työkykyä** tai **ergonomiaa**.

Toimintakyvyllä tarkoitetaan ihmisen kykyä selviytyä jokapäiväisen elämän tehtävistä ja haasteista omassa elinympäristössään.

-toimintakykyä voidaan arvioida subjektiivisesti henkilön oman kokemuksen perusteella sekä objektiivisesti erilaisin mittarein.

-toiminnan vajavuuksien selvittäminen, esimerkiksi etuuksien ja palveluiden (esim. kotihoito tai varhennettu eläke) saamiseksi.

-Move-testit mittaa 5.- ja 8.-luokkalaisten koululaisten fyysistä toimintakykyä.

-tavoite on auttaa oppilasta ja hänen perhettään ymmärtämään fyysisen toimintakyvyn yhteydet terveyteen, päivittäiseen hyvinvointiin, jaksamiseen ja opiskeluun.

-saadaan aineistoa suomalaisten lasten fyysisestä toimintakyvystä terveystarkastusten pohjaksi ja terveyden edistämisen oikeaan suuntaamiseen.

Työkykyä voidaan mitata subjektiivisesti ja objektiivisesti esimerkiksi erilaisten kyselyjen ja haastattelujen avulla tai käyttämällä **työkykyindeksiä**. Ergonomian tutkimus voi sisältää esimerkiksi kyselyjä tai fysiologisia mittauksia.

---

työkykyindeksi = mittari, jonka avulla tutkitaan esimerkiksi henkilön sairauspoissaolopäivien määrää, yleisiä voimavaroja, terveydentilaa sekä sairauden aiheuttamia haittoja.

Terveyskäyttäytymisen tutkiminen

-halutaan selvittää elämäntapojen ja terveystottumuksien vaikutuksia terveyteen (+/-)

-pyritään selvittämään esimerkiksi henkilön uni-, liikunta- ja ravitsemustottumuksia, päihteiden käyttöä, seksuaalikäyttäytymistä tai sosiaalisia suhteita.

-myös terveyteen liittyvien tietojen ja asenteiden tutkimus on osa terveyskäyttäytymisen tutkimusta.

-millaiset terveystottumukset ovat yleistymässä, jolloin terveyden edistämistä voidaan kohdentaa paremmin.

- terveyspoliittista päätöksentekoa voidaan suunnitella väestön terveystottumusten perusteella.

Terveyskäyttäytymisen tutkimuksessa tyypillisimpiä menetelmiä ovat kyselyt, haastattelut ja päiväkirjat sekä erilaiset mittaukset.